

Ankomstdatum:

I detta dokument ska ni göra en sammanfattande projektbeskrivning, sätta upp mål för projektet, beskriva hur projektet kommer att jobba för att uppnå dessa mål, vilka aktörer som deltar i projektet, en plan för hur er verksamhet ska bli långsiktig mm. Allt detta för att vi ska kunna bedöma om projektet passar in i utvecklingsstrategin för Leader Uross.

Dokumentet är gjort för att fyllas i digitalt. Skriver man för hand, blir utrymmet ofta för litet, lämna då begärda upplysningar i bilaga. För att beslut ska kunna tas krävs att hela ansökan är komplett. Vi hör dock av oss till er om ni vi behöver ytterligare handlingar eller förtydliganden.

Läs också i "Anvisningar till blanketten Ansökan - projektstöd inom Leader" (Jordbruksverkets information).

Hör av er om ni fastnar – vi hjälper gärna till!

PROJEKTPLAN

Sätt ett "x" om ansökan gäller en förstudie:

1. Allmänna uppgifter

a) Uppge projektnamn

Välj gärna ett kort namn men som ändå säger mycket om projektet. **Samma som anges under C1 i Jordbruksverkets ansökningsblankett**

Vingar - **Vi** får Fjärilarnas Marker att lyfta **g**enom arbete med **b**arn och **u**ngdomar

b) Sökande/projektägare

Den som söker Leaderstöd och ansvarar för att projektet drivs på sätt som anges i ansökan. OBS! Måste inneha ett organisationsnummer

Namn Nynäshamns Naturskyddsförening (NNF)

NNF är Naturskyddsföreningens lokalkrets i Nynäshamns kommun. NNF:s geografiska verksamhetsområde inkluderar Sorunda och Ösmo-Torö församlingar.

Organisationsnummer 812400-5581

2. Vilken är er projektidé?

Vad vill ni göra? Hur har ni kommit fram till idén?

Vingar vill kombinera naturvård, miljöpedagogik och friluftsliv. Vi vill involvera barn och ungdomar för att tillsammans värna om Fjärilarnas Marker i Stora Vika och tillhörande natur- och kulturstig ("Fjärilsstigen") samt förbättra tillgängligheten i området. Projektet ska vara till nytta för både natur och barnen och skapa ett attraktivt besöksmål i Stora Vika.

Syftet med projektet är att:

- Tända miljögnistan hos barnen och öka deras kunskap om biologisk mångfald
- Tillsammans återskapa attraktiva miljöer och bevara rika naturvärden
- Göra Fjärilsstigen lättare att orientera sig på, barnvänligare och därmed locka fler besökare
- Utforska möjligheter att involvera flera grupper och verksamheter och hitta synergier

Vingar handlar både om att öppna marker och möjligheter!

3. Varför vill ni genomföra projektet?

Varför har projektet uppstått? Tex konstaterade behov, möjligheter, problem eller annat som är anledningen till att ni vill driva projektet.

Fjärilarnas Marker i Stora Vika är ett besöksmål med stor potential tack vare mycket höga naturvärden i kombination med spännande landskapsbild och intressanta kulturvärden (arkeologiska fynd, bruksmiljö, cementindustrihistoria). Markerna erbjuder ovanligt stora möjligheter att öka kunskap och intresse om ekosystemet, biologisk mångfald och sambanden mellan geologi, natur och kultur. Inventeringar har visat att området är en av Stockholms läns artrikaste och mest värdefulla fjärilslokaler. Markernas naturvärden behöver säkerställas, vårdas och uppmärksammas. I nuläget finns inget formellt naturskydd, vilket innebär risker för dem. Att markerna lyfts fram kan vara ett sätt att bana vägen för utvecklingsmöjligheter som går hand i hand med naturvärdena.

Tack vare kalkstensbrytningen i Stora Vika under åren 1949-1981 har det ca 2 km² stora området som idag kallas Fjärilarnas Marker hållits ganska glest och det har skapat förutsättningar för en speciell flora, som i sin tur ger en rik insektsfauna. Inte minst gäller detta fjärilar. Enligt inventeringar har 43 rödlistade fjärilsarter hittats i området.¹ Ett exempel är apollofjäril, som vid Stora Vika har en av sina fåtaliga fastlandslokaler. Markerna har klassningen "Högsta naturvärde (klass I)" i Översiktlig naturinventering av Nynäshamns kommun 1988-1990. Efter att kalkstensbrytningen upphört har en igenväxning skett särskilt i form av en kraftig förtätning av ungskog av tall. Rönjning behövs för att återskapa de öppna blomrika markerna som gynnar fjärilarna.

Några få ideella krafter och Lokal naturvårdssatsning (LONA)-bidrag har gjort det möjligt att genomföra vissa rönjningar och att öppna Fjärilsstigen – en för vuxna besökare inriktad natur- och kulturstig med en längd på ca 3 km. Men dessa insatser räcker inte till för att åstadkomma varaktiga resultat. Vi måste vara fler som röjer och värnar om området runt kalkstensbrottet. Och för detta krävs förståelse, engagemang och många händer. Vi behöver de unga och de behöver naturen, frisk

---

¹ Palmqvist, G., 2008. Fjärilsfaunan i Stora Vika i Nynäshamns kommun. Rapport till Nynäshamns Naturskyddsförening.

Palmqvist, G., 2010. Uppdaterad "rödlista" enligt "Rödlistade arter i Sverige 2010" för fjärilsarter i Stora Vika. Rapport till Nynäshamns Naturskyddsförening och Nynäshamns kommun.

Båda rapporterna finns att tillgå från <http://www2.naturskyddsforeningen.se/kretsar-lan/stockholm/nynashamn/vara-projekt/>.

luft, rörelse, delaktighet, kunskap om ekosystemet och möjlighet att tillsammans med de vuxna göra skillnad. Här finns möjligheter för barnen att lära sig med alla sinnen och göra nytta i sitt närområde. Och det som är bra för barnen, det är bra för alla.

Vi tror att det enda sättet att långsiktigt värna om Fjärilarnas Marker och dess stora skatter är att engagera flera. Nya konstellationer öppnar också för nya idéer och verksamheter. Barn och ungdomar är en viktig grupp och vi tror att projektgruppen tillsammans har förutsättningarna för att involvera dem på ett både roligt och lärorikt sätt. Tanken är att barnen i Stora Vika ska ta ett särskilt ansvar för deras närmiljö och att Fjärilsstigen utvecklas till en skatt som alla vill värna om, vandra kring och visa för andra. Stigen saknar idag den barnvänliga och tydliga skyltningen som behövs för att den ska vara tillgänglig, attraktiv och locka till kunskap och lek.

4. Finns det liknande projekt?

Vilka liknande projekt känner ni till? Vad kan ni ta tillvara från dem? Läs mer om tidigare projekt som har fått stöd på Jordbruksverkets webbplats (www.jordbruksverket.se). Under E-tjänster till höger på sidan välj Landsbyggsprojekt. Ni kan även hitta tidigare projekt i projekt databasen på Leader+ webbplats (www.leaderplus.se).

Delar av det som vi vill göra har gjorts på annat håll i andra sammanhang. Men vi har inte kunnat hitta ett projekt som är precis som det vi vill göra.

Vi har ringt och samtalat med projektet "Attraktiv skärgård" där Naturskyddsföreningen i Tanum är projektägare. Där har man bl.a. anställt arbetskraft för röjningsarbetet. Vår utgångspunkt är annorlunda - vi behöver mer engagemang och vill kombinera naturvårdsarbetet med miljöpedagogik och friluftsliv. I Vingar står dessutom barnen i centrum. Men vår önskan är att på samma sätt kunna erbjuda naturupplevelser i en vacker och biologiskt värdefull natur.

http://www2.jordbruksverket.se/webdav/files/SJV/trycksaker/Pdf_ovrigt/ovr222.pdf

Vi har också tittat på projektet "Vånsjö fjärilsträdgård" där man har velat skapa en nyfikenhet kring ekosystemet. Där har ungdomar utbildats till fjärilsguider och ett café ska öppnas. Men det handlar om en natur i mindre format - en trädgård.

http://www2.jordbruksverket.se/webdav/files/SJV/trycksaker/Pdf_ovrigt/ovr221.pdf

Vi blev också inspirerade av Jordbruksverkets skrift "Förnyelse på landsbygden" där man kan läsa att "lyssna" är den första fasen i innovationsarbetet om man ska skaffa sig förståelse för behov och möjligheter och att det är där idéer och tankar börjar ta plats i dialoger. Sedan blir det "snabbavstämning mot verklighet". Det påminner lite om det som vill göra på ett mycket enklare sätt när vi pratar om "dörrknackning" och nätverkande.

http://www2.jordbruksverket.se/webdav/files/SJV/trycksaker/Pdf_ovrigt/ovr253.pdf

Att det går att få naturvård, utomhuspedagogik och engagemang av barn och ungdomar att gå hand i hand vet vi från en annan verksamhet i vilken NNF och Nynäshamns kommun samverkar. Det gäller vården av "Pettsons hage", en hagmark nära Sunnerby i Sorunda med stora naturvärden (ängsflora). Med den privata markägarens goda minne sköts hagen sedan ca 15 år tillbaka i tiden av barn och lärare i Sunnerbyskolan, Naturskolan i Nynäshamn och NNF. Samtidigt utnyttjas hagen av

Sunnerbyskolan och Naturskolan för pedagogisk verksamhet. Den natursköna hagen är samtidigt viktiga promenadmarker för boende i villasamhället Sunnerby.

5. Hur ser er verksamhet ut vanligtvis?

Vad har ni för verksamhet vanligtvis och hur är projektet avgränsat från den?

NNF har ca 700 medlemmar och är Naturskyddsföreningens lokalkrets i Nynäshamns kommun. NNF bevakar pågående kommunala planärenden m.m. och deltar i samråd efter förmåga. Vidare arrangerar föreningen föredrag och uteaktiviteter i Nynäshamns kommuns natur för sina medlemmar, samt driver ett antal projekt i mån av frivilliga krafter och tillkommande externa resurser. NNF:s arbete i Fjärilarnas Marker i Stora Vika är ett exempel på ett sådant avgränsat projekt. Arbetet i Pettsons hage (se punkt 4) är ett annat exempel.

Fjärilsstigen är resultatet av ett tidigare samarbete mellan NNF, Nynäshamns kommun och den tidigare markägaren Talloil AB i Stora Vika. Numera ägs området av Stora Vika Fastigheter AB. Projektet har tidigare fått LONA -bidrag. Dessa medel har bidragit med resurser till röjningar, inventeringar, en vägvisningsskylt och befintlig skyltning. Kommunen ansvarar för den befintliga skyltningen i samverkan med NNF. Vidare anordnas "Fjärilarnas Dag" årligen på försommaren med guidning i området, som ett samarbete mellan kommunen och NNF.

NNF:s och kommunens pågående verksamhet i Fjärilarnas Marker bidrar förvisso till att öka naturvärdena i området och locka besökare. Men denna verksamhet är långt ifrån tillräcklig för att på allvar öka chanserna till en varaktig ökning av naturvärdena och att på allvar sätta Fjärilarnas Marker "på kartan" som ett attraktivt besöksmål för såväl unga som vuxna. För att nå fram till detta behövs projekt som kan skapa ett brett engagemang för Fjärilarnas Marker, dvs. projekt av den typ som vi beskriver i denna plan.

6 a. Vilka ska genomföra projektet?

Beskriv vilka som ska genomföra projektet. Ange vilka organisationer, företag eller andra som deltar i projektet och dess kontaktuppgifter.

Tänk på att Leadermetoden bygger på nätverkande och samverkan, ni måste vara aktörer från minst två olika sektorer (ideell, offentlig och/eller privat) för att kunna få stöd från Leader Uross.

Projektgruppens sammansättning:

Kontaktperson	Organisation	E-mail och/eller telefon	Roll/ansvarsområde i projektet
Pascale Lacroix	NNF	073 691 47 47 pazlac@gmail.com	Projektledare
Tore Söderqvist, ordförande i NNF	NNF	076-247 57 96 nynatur@hotmail.com	Vice projektledare

Therese Lindgren, landskapsarkitekt	Nynäshamns kommun Miljö- och samhällsbyggnadsför- valtningen	08 520 684 46 therese.lindgren@nynashamn.se	Projektsamordnar e på kommunen
Göran Palmqvist	NNF	goran.palmqvist@ownit.nu	Projektets expert i entomologi
Mats Wejdmarek	Nynäshamns kommun Naturskolan i Nynäshamn	mats.wejdmarek@naturskolan.pp.se	Utomhuspedagog
Staffan Lundquist, kassör i NNF	NNF	staffan.lundquist@telia.com	Ekonomiansvarig

6 b. Lokal förankring

Ange hur projektet är förankrat på lokal nivå. Finns det en bred uppslutning kring projektet? Beskriv det lokala initiativet och engagemanget. Om det ännu inte finns, beskriv hur projektet ska jobba för att involvera och förankra bland berörda.

Det finns en lokal förankring i form av NNF:s drygt tioåriga engagemang för Fjärilarnas Marker. Markägaren, Stora Vika Fastigheter AB, är positiv till att utveckla Fjärilsstigen genom detta projekt. Markägaren har tagit del av projektansökan och har gett sin tillåtelse till de åtgärder som beskrivs i denna projektplan. NNF, kommunen och markägaren har diskuterat om ett förbättrat stängsel behöver anläggas för att förbättra säkerheten vid ett avsnitt av Fjärilsstigen, längs med kanten till kalkstensbrottet. Detta kommer att utredas ytterligare om detta projekt blir verklighet och åtgärden ses av parterna som ett gemensamt ansvar.

Information om den årliga Fjärilarnas Dag sprids via Sorunda Hembygdsförening, och till Fjärilarnas Dag kommer vanligen många boende i Stora Vika. Men engagemanget måste öka för att nå varaktiga resultat, och som framgår av denna projektplan är ett viktigt mål för projektet att involvera flera i arbetet med Fjärilarnas Marker.

Projektet är också förankrat på Vika skola genom rektor Kristin Olsson som är positiv till det och den berörda läraren, Yasemin Lundell, har kontaktats.

7. Vem riktar sig projektet till?

Hur ser målgruppen ut? Vem får nytta av projektet?

Projektet riktar sig i första hand till barn och ungdomar i Stora Vika men också till barn och ungdomar i resten av kommunen. Det gynnar alla barn och familjer. Egentligen får alla samhällsgrupper nytta av projektet eftersom det bidrar till att bevara naturvärden samt förbättrar tillgänglighet och förståelse för biologisk mångfald. Genom att skapa ett attraktivt besöksmål och undersöka förutsättningarna för utökad samverkan med även andra än barn och ungdomar hoppas vi också att nya möjligheter så småningom öppnas för bygden och att detta leder till nya verksamheter och jobb. Exempel på lokala

intressenter som projektet bör samverka med är Torpängen Daglig Verksamhet, som har sina lokaler i nära anslutning till Fjärilarnas Marker, och Stora Vika Vandrarhem, som drar igång sin verksamhet under 2013.

8. Projektets mål

Ange målen för projektet. Ange utgångsvärden före projektstart och målsättning efter genomförandet. Projektets mål bör vara mätbara, gärna med siffror, och tydligt kopplade till projektet.

Utgångsvärde (hur ser det ut idag)	Målsättning (direkt vid projektets slut)	Långsiktiga mål
<p>Ex 1: 25 ha igenvuxen mark</p> <p>Ex 2: Låga kunskaper om förutsättningar för genomförandeprojekt</p> <p>Ex 3:a) bygdegård i dåligt skick, b) få som engagerar sig</p>	<p>Ex 1: Markområde på 15 ha har röjts, stängslats, förberetts för bete. Naturstig anlagt.</p> <p>Ex 2: En rapport med kostnadsberäkningar, marknadsanalys (mm)</p> <p>Ex 3: a) bygdegård renoverad/handkappanpassad, b) nya nätverk med x antal nya engagerade personer, c) x (antal) företagare på orten som nyttjar bygdegårdens lokaler i sin verksamhet</p>	<p>Ex 1: Minskad areal igenvuxet kulturlandskap, ökad biologisk mångfald, fler besökare med ökade kunskaper som också gynnar andra näringsverksamheter i området (t ex boenden, matställen m fl)</p> <p>Ex 2: Kunna söka finansiering för/starta upp ett genomförandeprojekt</p> <p>Ex 3: Renoverad bygdegård med större utbud av aktiviteter och fler hyresgäster, fler deltagare i aktiviteterna, nya nätverk mellan ortens aktörer</p>
<p>Fjärilsstigen och skyltningen är inte barnvänlig. Information som kan leda till ökad kunskap om biologisk mångfald är inte tillgänglig för barn.</p>	<p>Ny barnanpassad skyltning har skapats i samarbete med en lokal skola, helst Vika skola.</p>	<p>Fler barn, ungdomar och familjer besöker Fjärilarnas Marker. Fjärilarnas marker är ett levande inslag i Stora Vikabornas liv. Fjärilsstigen bidrar till ökad kunskap om biologisk mångfald hos lokala barn.</p>
<p>Det är svårt att orientera sig längs med Fjärilsstigen.</p>	<p>Ny vägvisning har skapats.</p>	<p>Stigen är mer lättillgänglig vilket leder till att fler besökare utifrån hittar hit och vill återbesöka stigen. Genom att locka fler besökare bidrar Fjärilsstigen till ökad kunskap, intresse och förståelse för biologisk mångfald bland flera grupper i samhället.</p>

<p>Få eldsjälar och brist på långsiktighet. Få engagerar sig i röjningsarbetet. Inga barn och familjer.</p> <p>Årlig röjning på minst 1 kalkhällmarksområde à minst 2 hektar.</p>	<p>Flera barn och familjer deltar i en allmän röjningsdag. 10 skolklasser bidrar till röjningar under Naturskolans dagar.</p> <p>Minst 2 föreningar/verksamheter ansluter sig</p> <p>Årlig röjning på minst 2 kalkhällmarksområden à minst 2 hektar.</p> <p>En ny röjningsplan har tagits fram.</p>	<p>Många är delaktiga i röjningsarbetet och det skapar glädje och gemenskap.</p> <p>Ungdomarna tar initiativ och är delaktiga från planering till genomförande.</p>
<p>Lokala skolor använder sig knappt av Fjärilarnas Marker för pedagogisk verksamhet.</p>	<p>Naturskolan i Nynäshamn har genomfört naturskoledagar med 10 skolklasser på Fjärilarnas Marker.</p>	<p>Genom eleverna och lärarna i åk 4 upptäcker skolorna i kommunen Fjärilsstigen. Fjärilarnas Marker blir Vika skolas "ute-klassrum".</p> <p>Möjlighet för samarbete med Naturskolan i Haninge undersöks.</p>
<p>Fjärilarnas Dag består av guidning runt Fjärilsstigen. Guidningen är inte anpassad till barn och familjer.</p>	<p>Fjärilarnas Dag blir mer av en familjedag med en ny, barnvänlig guidning och upptäckarpromenad. Stora Vikabarnen och deras familjer står mer i centrum.</p>	<p>Fjärilarnas Dag blir Fjärilarnas Dagar med olika teman och med flera deltagande föreningar (Nynäshamns Ornitologiska Förening? Nynäshamns Fotoklubb? Kvinnojouren?, mm), och med fler verksamheter och aktiviteter.</p>
<p>Få involverade i samarbetet. Oklart vilka grupper som kan vara intresserade av att involvera sig.</p>	<p>Kartläggning av intresserade grupper/föreningar/verksamheter, nya nätverk/konstellationer skapas.</p>	<p>Förutsättningarna finns för att skapa fler jobb inom besöksnäringen (t.ex. guidning, fjärilsbesökspaket i samarbete med vandrarhemmet, sociala företag i samarbete med Torpängen Daglig Verksamhet, kaféverksamhet, osv.)</p>

9. Projektets indikatorer

För varje Leaderområde finns särskilda indikatorer som ska anges i projektplanen. Fyll bara i de indikatorer som är relevanta för ert projekt. Har ni i början kryssat för att projektet söker stöd för en förstudie, välj de indikatorer som gäller ett eventuellt genomförandeprojekt som förstudien kan leda till.

Indikatorer	Målsättning (direkt efter projektslut)	Målsättning (inom 2 år efter projektslut)
Antal nya arbetstillfällen		
Antal nya företag		

Antal nya produkter/tjänster*	Identifiera möjliga synergier som kan resultera i tjänster/produkter (resultat av nätverkandet)		Ett fjärilsbesökspaket i samarbete med Stora Vikas vandrarhem	
Antal nya fritids- eller kulturaktiviteter	En röjningsdag med barn och ungdomar/familjer		Två röjningsdagar per år i samarbete med andra föreningar/verksamheter	
Areal nya öppna områden som betas/bevaras	Årlig röjning på minst 1 ytterligare kalkhällmarksområde à minst 2 hektar		Årlig röjning på minst 2 ytterligare kalkhällmarksområden à minst 2 hektar	
Antal nya miljölösningar (VA, energi)				
Antal nya utvecklingsgrupper				
Antal nya lokala utvecklingsplaner (här avses arbete med utveckling av byar, öar eller delar av dessa)				
Antal nya mötesplatser (fysiska/virtuella) eller nya nätverk	<p>Fjärilarnas Marker blir en ny utemötesplats för barn, familjer och skolor</p> <p>Ett nytt nätverk har skapats mellan Vika skola/NNF/Naturskolan</p> <p>Nya (ännu okända) nätverk skapas med olika föreningar och verksamheter</p>		<p>Fjärilarnas Marker förblir en populär mötesplats för barn, familjer och skolor.</p> <p>Många vill vara delaktiga i röjningsarbete och det skapar glädje och gemenskap.</p> <p>Flera ansluter sig och det blir flera nya aktiviteter i anslutning till Fjärilarnas Marker</p>	
Antal nya övernattningsalternativ	Under turistsäsongen	Utanför ordinarie turistsäsong	Under turistsäsongen	Utanför ordinarie turistsäsong

Antal nya paketerbudanden	Under turistsäsongen Potentialen för 1 paketerbudande har undersökts.	Utanför ordinarie turistsäsong	Under turistsäsongen 1 nytt paketerbudande har förhoppningsvis skapats.	Utanför ordinarie turistsäsong
Antal deltagare i utbildningsinsatser	200 - 300 10 klasser		200-300 10 klasser	
	JA (sätt ett "x")		NEJ (sätt ett "x")	
Projektet har initierats av ungdomar			X	
Projekt har initierats av fastboende på öar utan fast landförbindelse			X	
Projekt har initierats av kvinnor	X			
Projekt har initierats av invandrare	X			

* en ny produkt kan vara en livsmedelsprodukt eller också en teknisk produkt, en tjänst kan vara t.ex. ett nytt bokningssystem, en lathund för livsmedelshandling el.dyl.

10. Vad ska ni göra?

Beskriv hur ni ska arbeta för att uppfylla målen. Aktiviteterna ska hänga ihop med kostnader i budgeten.

Aktivitet	Startdatum (ca)	Slutdatum (ca)
<p>10 klasser får en naturskoledag</p> <p>Naturskolan håller som ett pilotprojekt totalt 10 naturskoledagar med guidning av stigen och utomhuspedagogik där skolelever får en chans att lära sig mer om kalk, kalkstensbrottet, fjärilar och deras värdväxter, biologisk mångfald etc. Under dagen får eleverna prova på naturvård praktiskt genom att tillsammans röja ett mindre område.</p>	130501	140901

<p>Allmän röjningsdag</p> <p>En röjningsdag arrangeras som riktar sig till barn och ungdomar/familjer. För att underlätta röjningen köps en uppsättning redskap som lämpar sig för borttagning av mindre sly (grensaxar). Dessa redskap förvaras så att de även kan användas vid naturskoledagarna och andra tillfällen då röjning sker.</p>	130501	140901
<p>Ny skyltning till barn - Vika-barnen medverkar</p> <p>Stigen skyltas med helt nya skyltar för barn, som dels innehåller fakta och dels uppgifter att utföra för att bidra till lärande och lek. Ev. sätts några brevlådor med användbart material till uppgifterna, t.ex. lappar, ut.</p> <p>Före textproduktionen engageras en lokal skolklass för att bidra med idéer och inspiration till skyltningen: vad skulle skyltarna kunna handla om och vilka typer av uppgifter vore roliga att lösa?</p> <p>För att underlätta framtida underhåll som möjligt används befintliga skyltställ i mesta möjliga mån. Ca 12 skyltar produceras.</p>	130901	140601
<p>Tydligare skyltning för bättre tillgänglighet</p> <p>För att förstärka tillgängligheten skapas en helt ny vägvisning kring stigen gärna i form av en "fjärilspekare" som utformas om möjligt i samarbete med Torpängen (daglig verksamhet för personer med funktionshinder). Vägvisarna planeras att sättas upp så långt det är möjligt på existerande stolpar och på de nya stolparna till de nya skyltarna för barn för att underlätta framtida underhåll.</p>	130901	140601
<p>Nätverkande, utveckling, samordning</p> <p>"Dörrknackning" för att involvera verksamheter och föreningar i synnerhet de som arbetar för och med barn och ungdomar. Vad skulle vi kunna göra tillsammans kring Fjärilsstigen? Samtala med utgångspunkt från deras intresse och förutsättningar. Det handlar om att lyssna, koppla, försöka hitta nya constellationer och verksamhetsidéer, bl.a. skapa förutsättningar för "röjning i ny tappning" så att många vill vara delaktiga. Det skapar glädje och gemenskap.</p> <p>Information om projektet sprids kontinuerligt.</p>	130501	140901
<p>Fjärilarnas Dag/Dagar i ny tappning</p> <p>Utveckla Fjärilarnas Dag så att flera medverkar och deltar och att barnen står i centrum. Dagen kan bli ännu mer av en familjedag med en alternativ guidning/upptäckarpromenad med barnen/familjer som kommer. Caféserving i samarbete med vika-barnen och Torpängen?</p>	130501	140630

<p>Naturvård i ny tappning planeras i samarbete med fjärilsexperten Göran Palmqvist</p> <p>Framtagande av röjningsplan och andra råd för fortsatt skötsel med utgångspunkt till vad som kan göras med barn och ungdom.</p>	130501	140901
<p>Marknadsföring</p> <p>Förutom genom ovanstående aktiviteter sprids information om projektet genom annonser i bl.a. (lokal)tidningen, pressmeddelanden, webben inklusive NNF:s Facebook-sida, etc.</p>	130501	140901

11. Geografiskt verksamhetsområde

Var kommer projektet att genomföra sin verksamhet? Vilket område kommer att ha nytta av projektets resultat?

Projektet genomförs på Fjärilarnas Marker i Stora Vika (beläget i södra delen av Sorunda församling, Nynäshamns kommun). Nyttan av ökad kunskap om biologisk mångfald kommer att spridas lokalt i Stora Vika, i kommunen och till besökande utifrån.

12. Hur ska ni sprida resultatet? Hur tänker ni utvärdera resultatet av projektet?

Hur ska ni sprida resultatet av projektet? Vem kan vara intresserad av projektet och resultatet utöver projektorganisationen? Resultatet av projektet ska vara till nytta för fler personer, företag eller organisationer.

Projekt och resultat sprids kontinuerligt bl.a. genom nätverkandet.

Projektet sprids särskilt under Fjärilarnas Dag (som samtidigt blir en del av resultatet). Det sprids genom barnen, lärarna och andra grupper som besöker och blir delaktiga i Fjärilarnas Marker. Pressmeddelanden som underlag för tidningsartiklar i t.ex. lokaltidningen Nynäshamns Posten. Kommunens och NNF:s webb- och Facebooksidor.²

Projektet, den barnvänliga fjärilsstigen och de nya aktiviteterna marknadsförs via annonser i tidningen, radio, internet och dylikt.

13. Hur ska verksamheten se ut efter projektets slut?

Hur ska verksamheten fortsätta efter det att projektet är avslutat?

Hela projektet syftar till att hitta varaktiga lösningar i arbetet med Fjärilarnas Marker.

Efter projektets slut kommer arbete med att få flera att delta i röjningsarbete att fortsätta tack vare de nya nätverk som har skapats. Vi vill fortsätta anordna allmänna röjningsdagar för familjer och barn och använda oss av de nya kanalerna som har skapats genom nätverkandet och samarbetet med

² www.nynashamn.se

www.visitnynashamn.se

www.naturskyddsforeningen.se/nynashamn

www.facebook.com/nynashamnsnaturskyddsforening

skolorna. En sådan inriktning är för övrigt i linje med Nynäshamns kommuns övergripande prioritering av barn och ungdomar i sin ekonomiska plan för 2013-2016.

NNF och kommunen kommer att fortsätta samarbetet kring den nya verksamheten som kombinerar naturvård och utomhuspedagogik på Fjärilarnas Marker med särskilt engagemang från barn och ungdomar från Vika skola. Vår erfarenhet av en liknande verksamhet - "Pettsons hage" och Sunnerbyskolan - tror vi ger goda förutsättningar för ett fortsatt samarbete.

Vi kommer att arbeta vidare för att Fjärilarnas Dag ska tilltala och engagera flera grupper och följa utvecklingen av "fjärilspaketet".

14. Sammanfattning

Sammanfattning av projektet, som också ska användas för att informera om projektet på vår hemsida, ifall projektet beviljas. Vad vill ni göra och varför, förväntade resultat, hur gynnar det landsbygdsutvecklingen, vilka aktörer kommer att samarbeta kring aktiviteterna? Max ca 250 ord.

Fjärilarnas Marker i Stora Vika är en av Stockholms läns artrikaste och mest värdefulla fjärilslokaler med stor potential att bli ett attraktivt besöksmål. Men markernas naturvärden behöver lyftas fram. Och för detta krävs flera händer och ökad förståelse för biologisk mångfald och ekosystemet.

Vi vill driva ett projekt med två vingar:

1. För det första involverar vi en ny målgrupp - barn och ungdomar - och kombinerar naturvård, miljöpedagogik och friluftsliv. Vi ökar barnens förståelse för ekosystemet och biologisk mångfald, förbättrar tillgängligheten och attraktivitet på Fjärilsstigen med en skyltning som lockar till kunskap och lek. Särskilda insatser görs för att involvera barnen i Stora Vika och få dem att bidra med idéer och inspiration. Under naturskoledagar får eleverna prova på naturvård och en allmän röjningsdag arrangeras som riktar sig till barn och familjer.

2. För det andra utforskar vi möjligheter att involvera andra grupper och hitta synergier som lyfter fram Fjärilarnas marker. Projektet handlar om att öppna både marker och möjligheter.

Vingar genomförs i ett samarbete mellan NNF och Nynäshamns kommun genom Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen respektive Naturskolan i Nynäshamn.

Projektet förväntas bl.a. resultera i:

- en verksamhet som kombinerar naturvård och utomhuspedagogik på Fjärilarnas Marker med särskilt engagemang från barn och ungdomar från Vika skola
- ett attraktivt och barnvänligt besöksmål
- röjningsdagar i ny tappning
- ett paketerbjudande kring Fjärilsstigen